

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 22P/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522203614
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2022:1522203614.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. C., U. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - L. C., U. XX.XX.XXXX, F. D. F. XX, XXX XX R., a otec - E. C., U.Ý. XX.XX.XXXX, trvale pobytom F. XX, XXX XX R., v konaní na návrh matky o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec je povinný platiť na výživu maloletého F. C., U.. XX.XX.XXXX počnúc dňom 10.05.2022 namiesto doterajšej sumy 140 eur zvýšeným výživným v sume 200 eur mesačne a to vždy vopred do 15. dňa v mesiaci k rukám matky maloletého.

II. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 10.05.2022 do 31.10.2022 v celkovej sume 342,60 eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava V č.k. 18P/12/2017-91 zo dňa 13.09.2017 v časti rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletému F..

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 10.05.2022 sa matka maloletého F. domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletému zo sumy 140,- eur na sumu 320,- eur mesačne počnúc dňom podania návrhu na súd, čo odôvodňovala tým, že od poslednej úpravy v roku 2017 došlo k podstatnej zmene pomerov. Maloletý je žiakom deviateho ročníka základnej školy, absolvuje prijímacie skúšky na stredné školy. Výdavky maloletého sú výdavky dospelujúceho dieťaťa. Aktuálne mesačné náklady na maloletého matka vyčíslila nasledovne: tréningy karate 45,- eur; kredit na mobil 15,- eur; voľnočasové aktivity podnájom na osobu 228,33 eur; internet 9,- E; strava 108,25 eur; obuv a oblečenie 70,- eur kozmetika, drogéria 5,- eur, t. j. pravidelné mesačné náklady na maloletého matka vyčíslila na sumu 510,58 eur. Okrem toho maloletému hradí poplatky súvisiace so školou vo výške 83,50 eur; lieky a stomatologické vyšetrenie 473,55 eur; notebook 550,15 eur; slúchadlá 29,59 eur; pomôcky na tréning 122,24 eur; súťaže karate 63,- eur; škola v prírode 150,- eur. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3T 36/2021 otec deklaroval svoj príjem v roku 2021 vo výške 900,- eur mesačne. Matkin priemerný mesačný príjem dosahuje XXX,XX Y. a z ÚPSVaR Bratislava matka poberá náhradné výživné a prídavky na deti vo výške XXX,XX eur mesačne.

2. Otec bol na pojednávanie vo veci samej predvolaný v súlade s ust. § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Na pojednávanie sa opakovane otec nedostavil. Súd v súlade s ust. § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) rozhodol, že bude pojednávať v jeho neprítomnosti.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky potvrdením o príjme matky, kolízneho opatrovníka, ako aj oboznámením sa s obsahom spisov tunajšieho súdu sp. zn. 20P/294/2013 a 18P/12/2017, 18P/16/2017, ako aj ďalším na vec sa vzťahujúcim spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav veci:

4. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 18P/12/2017-91 zo dňa 13.09.2017 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého a schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej zveril maloleté deti JY.é do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovaním a správou majetku maloletých detí, a otca maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 140 eur mesačne a na výživu jeho brata E., narodeného XX.XX.XXXX, sumou 160,- eur mesačne. Maloletý v tom čase navštevoval základnú školu, X. A. základnej školy, bol de facto v osobnej starostlivosti matky, otec stávkoval a minul všetky peniaze na stávkovanie. Matka zabezpečovala všetku starostlivosť a znášala celé náklady na výchovu a výživu maloletých. Otec bol oficiálne nezamestnaný, vedený na úrade práce, pričom predtým bol zamestnaný v E. M..

X. Od poslednej úpravy uplynuli do podania návrhu 5 rokov. Maloletý medzičasom nastúpil na strednú školu, od školského roku 2022/2023 navštevuje strednú školu zdravotnú v Bratislave. V súvislosti s nástupom na strednú školu vzrástli náklady maloletého oproti matkou uvedeným v návrhu o ročný cestovný lístok, učebnice na angličtinu za 96 eur, nemčinu a dejepis, obedy 20 eur mesačne, ISEC kartu, školské potreby zošity, obaly, batoh všetko za cca 91 eur. Od augusta 2022 platí matka zvýšený nájom 690 eur. Maloletý naďalej navštevuje karate. Maloletému s ohľadom na jeho rast a vývoj bolo potrebné zakúpiť nové vybavenie do detskej izby. S otcom maloletý nie je v kontakte. Otec už od začiatku roka mal byť vo výkone trestu odňatia slobody, z ktorého dôvodu sa aj vyhýba preberaniu súdnych zásielok. Otec robil cez agentúry, aby boli za neho platené odvody a navyše pracoval načierno. Naposledy v rámci trestného konania v roku 2020 priznal pred súdom príjem XXX eur netto. Matkin aktuálny príjem je rovnako cca XXX eur. Starší plnoletý syn navštevuje E. Y., nemá čas si sám privyrobiť, keďže má vyučovanie do 16-17.00 hod. a následne tréningy karate. Matka i obe deti majú zdravotný stav dobrý.

6. Matka maloletého naďalej žije rovnakom byte, náklady za nájom stúpli na sumu XXX,- Y., u toho istého zamestnávateľa dosahuje príjem vo výške V. XXX,- eur. Okruh jej vyživovacích povinností sa nezmenil.

7. Otec je evidovaný v registri Sociálnej poisťovne a vykonáva prácu v rámci agentúr E. W. E., E..A..O., E. E..A..O., I. T., E..A..O... Vymeriavací základy za obdobie od júna 2022 do augusta 2022 je XXX,XX Y..

8. Otcovi naďalej trvá aj ďalšia vyživovacia povinnosť k medzičasom plnoletému E. C., U. XX.XX.XXXX, o výžive ktorého bolo naposledy rozhodované v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 18P/12/2021, v ktorom bol otcovi určený rozsah jeho vyživovacej povinnosti na sumu 160 eur.

9. Zástupca kolízneho opatrovníka sa k návrhu v plnom rozsahu pripojil, keď však konečnú sumu ponechal na úvahu súdu za zohľadnenia schopností a možností otca.

10. Podľa § 26 Zákona č. 36/05 Z.z. o rodine a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

12. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 4 veta prvá Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

18. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov. Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

22. V danom prípade mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že zvýšenie výživného voči maloletému F. i je dôvodné tak vzhľadom na vzrast životných nákladov od poslednej úpravy, ako aj zvýšené potreby maloletého, ktoré medzičasom podstatne vzrástli vzhľadom na jeho vyšší vek a zvýšené náklady spojené s návštevou strednej školy. Na strane matky sa jej osobné pomery sa nezmenili, keď jej napriek dosiahnutiu plnoletosti staršieho syna naďalej trvá vyživovacia povinnosť aj k tomuto dieťaťu. Čo sa týka otca maloletého, súd nemal za preukázané žiadne objektívne, napr. zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili zamestnať sa, resp. prevádzkovať riadne pracovnú činnosť s primeraným príjmom. Je evidentné, že súdom určená výška výživného zodpovedá predpokladaným zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca aj za zohľadnenia jeho ďalšej trvajúcej vyživovacej povinností. Súd pri stanovovaní výšky výživného vychádzal z ďalších odôvodnených potrieb maloletého, zvýšených oproti predchádzajúcej úprave v súvislosti s návštevou druhého stupňa základnej školy a následným prechodom na strednú školu a prirodzeným podstatným nárastom životných nákladov aj s ohľadom na pribúdajúci vek maloletého a rýchly fyzický rast zodpovedajúci obdobiu dospelovania, ktorého potreby sa z fyziologického hľadiska začínajú blížiť dospelému človeku. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že pri stanovovaní výšky výživného povinnému rodičovi nevychádza z exaktne vyčíslenej sumy, ale zohľadňuje odôvodnené potreby dieťaťa ako oprávnenej osoby a zodpovedajúce primerané výdavky, ktoré zahŕňajú jednak potreby základné: stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdaje, cestovné do školy, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky spojené s príležitostnou liečbou a pod., ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka: kultúra, šport, mimoškolské

aktivity, záujmy, záľuby, dovolenky atď. Vychádzajúc z bežných nákladov na výživu detí vo veku maloletého Tomáša, mal súd za to, že primerané náklady na výživu maloletého sú celkovo vo výške uvedenej matkou v návrhu a doplnené o nové výdavky na pojednávaní konanom dňa 27.10.2022 v súvislosti s nástupom na strednú školu. Za zohľadnenia rodinných prídavkov poberaných, matkou ako aj podielu jej vyživovacej povinnosti, naďalej čiastočne kompenzovanej aj jej osobnou starostlivosťou, súd dospel k záveru, že primeraná suma výživného zo strany otca zodpovedá súdom určenému výživnému. V súvislosti s hodnotením schopností a možností otca súd poukazuje na povinnosť rodiča využiť naplno svoj pracovný potenciál tak, aby v potrebnom rozsahu mohol zabezpečiť výživu všetkých osôb, ktoré sú na neho odkázané výživou a to i na svoj úkor. Súd pritom zdôrazňuje, že schopnosti a možnosti povinného (rodiča) sú dané nielen jeho preukázanými zárobkovými pomermi, ale tiež všetkými ďalšími príjmami, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, pracovným zaradením, rozsahom a druhom vykonávanej pracovnej aktivity, vekom, zdravotným stavom, počtom vyživovacích povinností a pod. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu je okrem zistenia ich skutočných príjmov aj preverenie podkladov, odôvodňujúcich záver, či dosahovaný príjem rodiča zodpovedá telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností rodičov, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a zároveň je rozhodujúce, či je tu skutočná vôľa dosiahnuť čo najvyšší zárobok, ako aj objektívne podmienky každého z rodičov na dosiahnutie príjmu, úmerného týmto predpokladom. Prvoradou povinnosťou každého z rodičov je vyživovať svoje deti a to aj na vlastný úkor, s čím súvisí povinnosť rodiča predovšetkým zabezpečiť výživu svojich detí a až následne jeho právo použiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie vlastných potrieb. Aj z toho dôvodu pre stanovenie výšky výživného platí tzv. zásada potenciality a nie zásada fakticity zárobku, z ktorého dôvodu je pre určenie výživného rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosiahnuť, keby riadne využíval svoje schopnosti a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje preto, že tieto svoje schopnosti bez objektívnych prekážok riadne nevyužíva. Vzhľadom na predchádzajúcu prax otca, ako aj naposledy dosahovaný priznaný príjem vo výške XXX Y. netto má súd za to, že v schopnostiach a možnostiach otca je naďalej dosahovať príjem minimálne v uvedenej výške, ktorá zodpovedá aj vykazovanému priemernému brutto príjmu za 2 kvartál r. 2022 v maloobchode, resp. v súvisiacich službách (kde otec naposledy riadne pracoval), ktorý bol podľa oficiálne dostupných zdrojov štatistického úradu dostupných na internete 1.243 eur mesačne.

23. S poukazom na uvedené teda súd považoval vzhľadom na zmenu pomerov účastníkov za primerané tak schopnostiam a terajším možnostiam oboch rodičov, ako i základným odôvodneným potrebám maloletého zvýšenie výživného zo strany otca z doterajšej sumy 140 eur na sumu 200 eur mesačne, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Vyživovaciu povinnosť otca súd zvýšil od doručenia návrhu na zvýšenie výživného na súd, t.j. od 10.05.2022.

24. Otcovi za obdobie od 10.05.2022 do 31.10.2022, dokedy bolo splatné výživné v čase vyhlásenia rozsudku, vznikol na výživnom zročný dlh vo výške 342,60 eura, nakoľko za uvedené obdobie súd vychádzal z povinnosti otca uhrádzať výživné na maloletého v súdom stanovenej výške (200 - 140 = 60 eur x 5 mesiacov = 300 eur + 42,60 eura ako alikvótna čiastka za mesiac máj 2022). Vyššie vyčíslený nedoplatok na zročnom výživnom súd otca zaviazal zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, keď mal za to, že vzhľadom na výšku dlhu nebude takouto splatnosťou dlhu ohrozené zabezpečovanie jeho existenčných potrieb.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie strany, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a to cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, trojmo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané, datované a musí obsahovať uvedenie spisovej značky konania ktorého sa týka. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom, resp. z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za

nesprávne (odvolacie dôvody - § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť - odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na trovy toho, kto odvolanie podal (§ 125 ods. 3 CSP).